

Zitting 2002-2003

29 januari 2003

BEKNOPT VERSLAG

MORGENVERGADERING

INHOUDSOPGAVE

Actualiteitsdebat

- Tewerkstelling en werkloosheid in Vlaanderen
(Sprekers : de heren Jan Laurys, André-Emiel Bogaert, Roland Van Goethem, André Denys, Filip Dewinter, Jos Stassen, Marc van den Abeelen, Johan De Roo, Eric Van Rompuy, Robert Voorhamme, Bruno Tobback, Francis Vermeiren, Jan Roegiers en Chris Vandenbroeke en mevrouw Marijke Dillen, minister Renaat Landuyt en minister Jaak Gabriels)

3

Ontwerp van decreet

- Facultatief protocol bij het Kinderrechtenverdrag
  - Algemene bespreking
(Sprekers : mevrouw Trees Merckx-Van Goey en mevrouw Marijke Dillen en minister Mieke Vogels)
  - Artikelsgewijze bespreking

20

22

Regeling van de werkzaamheden

22

Berichten van verhindering

22

MORGENVERGADERING VAN WOENSDAG 29 JANUARI 2003

Voorzitterschap van de heer Johan De Roo, eerste ondervoorzitter

– *De vergadering wordt geopend om 10.01 uur.*

ACTUALITEITSDEBAT

Tewerkstelling en werkloosheid in Vlaanderen

De voorzitter : Aan de orde is het actualiteitsdebat over tewerkstelling en werkloosheid in Vlaanderen.

De bespreking is geopend.

De heer Jan Laurys : Aan de groei van de werkgelegenheid vanaf 1993 is een einde gekomen. Sinds de huidige minister van Werkgelegenheid zijn actieve welvaartstaat lanceerde, kwamen er 30.000 werklozen bij. Tijdens het debat over de begroting hebben we het sociaal-economische beleid van de regering al geëvalueerd. Jammer genoeg moeten we vandaag in herhalingen vervallen.

De actieve welvaartstaat is een fictie geworden. Zelfs minister Landuyt geeft toe dat de werkloosheid in Vlaanderen inmiddels een structureel probleem is. Op jaarbasis steeg het aantal uitkeringsgerechtigde werklozen met 15,5 procent, het aantal werkzoekenden met 8,7 procent. De werkloosheidsgraad bedraagt 7,35 procent, terwijl de werkgelegenheidsgraad daalt. De armoede klimt tot 9 procent. Het aantal jonge werkzoekenden steeg met 17,4 procent, het aantal jonge werkzoekenden met een diploma hoger onderwijs met 88,8 procent. De situatie van de laaggeschoolden blijft het meest precair.

De stelling dat de langdurige werkloosheid intussen afneemt, is onjuist. De daling van de cijfers kan worden verklaard door het schrappen van langdurig werklozen, het uitschrijven van werklozen boven de vijftig jaar en het cohorte-effect. De werkloosheid op middellange termijn stijgt echter sterk. Daarnaast blijven het consumenten- en ondernemersvertrouwen dalen, terwijl de nettowinst van de ondernemingen daalt. De recente conjunctuurnota over uitzendarbeid in België maakt duidelijk dat van een ommekeer nog geen sprake is. De uitspraak dat het niet zo goed gaat in Vlaanderen, is daarom een eufemisme.

De economische crisis is natuurlijk niet de schuld van deze regering, maar een gevolg van de evolutie van de wereldeconomie. Deze regering komt haar beloftes echter niet na. Deze minister van Werkgelegenheid zou de werkgelegenheidsgraad optrekken, de participatie van ondervertegenwoordigde groepen op de arbeidsmarkt verhogen en de kwaliteit van de arbeid verbeteren. Hij zou 150.000 bijkomende banen creëren. Een verwijzing naar de internationale crisis als verantwoording voor zijn falen, is al te gemakkelijk. Als het slecht gaat met de economie, wordt een slecht beleid afgestraft.

Wat heeft deze regering gedaan om de economie meer zuurstof te geven en de ontslagen te beperken ? Waarom voelt nog steeds 20 procent van de werknemers tussen 45 en 50 jaar zich mentaal uitgeput ? Waarom zijn alleen de supergemotiveerde 55-plussers nog aan het werk ? Is het niet verbazingwekkend dat de budgetten voor werkgelegenheid met 12,43 procent zijn gedaald tegenover 2000 ?

Volgens Luc Cortebeek van het ACV ligt niemand in de Wetstraat wakker van de honderd banen die Vlaanderen dagelijks verliest. En niet alleen de politieke oppositie is deze mening toegedaan. Ook in de kranten kunnen we lezen dat federaal minister Onkelinx en Vlaams minister Landuyt wel telkens weer vaststellen dat de werkloosheid stijgt, maar nooit met constructieve voorstellen op de propen komen.

De paars-groene coalities zijn producenten van goed nieuws en schone schijn, zeker nu de verkiezingen in aantocht zijn. De groeiende werkloosheid past daar niet in en daarom worden de werklozen genegeerd. Volgens Patrick Janssens zijn banen voor sp·a het belangrijkste, al durf ik dat te betwijfelen als ik Louis Tobback hoor vertellen dat hij liever in zee gaat met de liberalen dan met CD&V.

De werkgelegenheid is het best gediend met een gezonde economie. Dit geldt voor iedereen, ook voor de kansengroepen die het eerste slachtoffer zijn van een neerwaartse conjunctuur. Maatregelen die de economie en het algemene ondernemings- en investeringsklimaat ten goede komen, dragen onze goedkeuring weg. Daarom ondersteunen we het actieplan Ondernemen, maar wanneer zal dit worden uitgevoerd ? Enkel de projecten inzake de opleidingscheques en de website Ondernemend Vlaanderen namen al een aanvang.

Hoe kan er trouwens sprake zijn van een goed beleid als de twee ministers van Werkgelegenheid mekaar voortdurend in de haren zitten ? Minister Onkelinx vindt de aanmoedigingspremies, de Vlaamse CAO's en de jobkaarten van minister Landuyt maar niets, evenzeer als het feit dat het Vlaams Parlement een overtreding van het decreet op de evenredige participatie wil laten beslechten voor de arbeidsrechtbank.

Veel hefboomen van het sociaal-economische beleid zijn inderdaad federaal. Iedereen weet nochtans dat Vlaanderen en Wallonië een volledig verschillende aanpak vereisen. Wallonië heeft het hoogste werkloosheidspercentage van Europa, Vlaanderen voorlopig nog steeds het laagste. De voorzitter van het VEV verklaarde recent dat de transparantie van de bevoegdheidsverdeling tussen het nationale en regionale niveau, de fundamentele bekommernis van vele bedrijven is. De huidige bevoegdheidsverdeling is complex en de verantwoordelijkheden zijn vaak niet duidelijk afgebakend. Alle instrumenten moeten daarom worden samengebracht op het niveau dat het beste aansluit bij de homogene structuur van het economische potentieel, namelijk de regio.

Vlaanderen en Wallonië hebben behoefte aan meer eigen instrumenten omdat de arbeidsmarkt, de mobiliteit, de economische ontwikkeling verschillen. Het decreet over het algemeen bindend verklaren van CAO's was een maat voor niets. Wij zijn, samen met de voorzitter van dit parlement, voorstander van volwaardige Vlaamse CAO's.

Gezondheidszorg en kinderbijslagen zijn rechten voor iedereen. De arbeidskosten kunnen beperkt worden door die met algemene middelen te betalen. Die persoonsgebonden aangelegenheden zouden trouwens beter door de deelstaten georganiseerd worden.

Ik hou niet van de uitspraak dat we wat zelf doen, beter doen. Bescheidenheid past onze oppositiepartij. Voor een beter beleid is echter een andere verdeling van de bevoegdheden noodzakelijk. Deze regering wil jammer genoeg vóór juni 2004 geen verdere stappen in de staatshervorming.

De laatste drie jaar werden enkel een aantal kleinschalige initiatieven gerealiseerd. Meer fundamentele projecten blijven achterwege. Nochtans heeft de regering het economisch overheidsinstrumentarium overhoop gehaald. Het decreet op de expansiesteun is niet goed. De bedrijven zijn immers niet zeker dat er steun zal verstrekt worden.

Door het getouwtrek om het kerntakendebat blijft ook de hervorming van het subregionale economische beleid achterwege. Hetzelfde geldt voor de herstructurering van de VDAB. Er is nog steeds geen decreet. Voor Jobsys vindt men geen goede PPS-formule. Dat dossier zit vast bij de privacycommissie.

Ook de SERV stelt dat het ontwerp over de lokale werkwinkels geen duidelijkheid brengt. De tweede pijler ervan, de lokale diensteneconomie, is nog niet uitgewerkt. Dat hangt trouwens samen met het getalm over de dienstencheques.

Het samenwerkingsakkoord van december 2001 is goedgekeurd maar nog niet uitgevoerd. De jobkaart werd afgekeurd door minister Onkelinx. Het is trouwens geen nieuw instrument, maar een variant op de individuele beroepsopleiding.

Het startbanen-plus-plan is blijven hangen. De verdubbeling van de begeleidingscapaciteit van VDAB lijkt ons nochtans een efficiënte maatregel. Alleen zijn er onvoldoende middelen voor.

Het pact van Vilvoorde is nog niet omgezet in concrete maatregelen. Het nieuwe Vlaamse werkgelegenheidsakkoord neemt enkel de gemeenschappelijke platformtekst van 3 december 2002 betreffende de evenredige arbeidsdeelname en de diversiteit over. Er is dus een akkoord waarin alleen staat

dat een gemeenschappelijke platformtekst uitgevoerd zal worden, die een herformulering is van een clauseule in het Pact van Vilvoorde. Het blijft steeds maar bij intentieverklaringen.

Minister Renaat Landuyt : Het ontwerp van werkgelegenheidsakkoord is opgesteld door de sociale partners. De spreker kan de regering niet verwijten dat die geen nieuwe ideeën hebben.

De heer Jan Laurys : Ik vraag me enkel af hoe dat akkoord zal uitgevoerd worden. Er zijn tal van nieuwe maatregelen aangekondigd, maar de budgetten dalen.

Minister Renaat Landuyt : De onderhandelingen daarover starten donderdag. De SERV heeft in zijn begrotingsadvies gepleit om lastenverlaging en sociale politiek te blijven combineren. Daarover bestaat dus een buitenparlementaire consensus. Het is een voorstel van de vakbonden en de werkgevers. Zij hebben echter een en ander niet meegerekend in de begroting die zijn voorstellen voor de sociale politiek. We zullen alles in detail in kaart brengen.

De heer Jan Laurys : Dat advies was er voor de begroting. De gemeenschappelijke platformtekst en het Pact van Vilvoorde zijn trouwens akkoorden gesloten met de Vlaamse regering.

Minister Renaat Landuyt : Voor alle afspraken in de platformtekst zijn er voldoende middelen op de begroting voor werkgelegenheid. Wij betalen alle initiatieven van werkgevers en werknemers, die daar afgesproken zijn. De spreker heeft gelijk dat in het werkgelegenheidsakkoord de reeds gemaakte afspraken hernomen worden.

De regering staat eigenlijk al verder met de uitvoering dan de akkoorden, maar we hebben respect voor het sociaal overleg.

De heer Jan Laurys : We zullen de beslissingen van de regering aandachtig volgen. CD&V wil niet enkel kritiek leveren, maar heeft ook voorstellen geformuleerd na het sociaal-economische congres in Antwerpen. Vooreerst moet er echter een duidelijk kader zijn. De basisinstrumenten moeten decretaal vastgelegd worden en er moeten uitvoeringsbesluiten komen. Uiteraard moeten voor juni 2004 verdere stappen in de staatshervorming gezet worden. Pas dan kan men een degelijk flankerend beleid uitwerken. Wat dat betreft zijn onze voorstellen niet zo anders dan de regeringsplannen. Maar als er geen duidelijk kader is, dreigen zij hun doel te missen.

Minister Renaat Landuyt : De spreker beperkt zich dus tot kritiek op de akkoorden, maar geeft toe dat hij geen andere concrete voorstellen heeft dan wij.

De heer Jan Laurys : Ik wil dat de regering eindelijk haar beloftes uitvoert en dat er duidelijkheid is. Pas dan kan er gesproken worden over efficiënte maatregelen.

Onze fundamentele kritiek is dat u drie jaar getalmd hebt. U hebt veel afgebroken, maar niets opgebouwd. U nam wel een paar kleine maatregelen die sympathiek moesten overkomen, maar dat is enkel windowdressing. Uiteraard is de crisis niet uw schuld, maar u had ze wel veel beter moeten opvangen.

Minister Renaat Landuyt : U geeft voortdurend kritiek op afzonderlijke items zonder het kader te zien : dat is een goedkope techniek om verwarring te scheppen. Wij deden wel degelijk belangrijke zaken : wij maakten onder meer de arbeidsbemiddeling een stuk eenvoudiger.

De heer Jan Laurys : Op het terrein denkt men daar duidelijk anders over. U houdt voortdurend staande dat werkgelegenheid uw eerste bekommernis is, maar u doet er niets aan. De groenen willen nu zelfs naar een dertigurenweek, terwijl de minister bij de presentatie van een enquête in Blankenberge pleitte voor langzamer en langer werken.

Minister Renaat Landuyt : U hebt geen gevoel voor humor.

De heer Jan Laurys : Deze zaak is ook te ernstig om ze vanuit humoristische hoek aan te pakken.

Minister Renaat Landuyt : In Blankenberge is er inderdaad gesproken over een langere werktijd, maar met een knipoog. Het ging erom dat we nieuwe denkwegen moeten ontwikkelen over de werkdruk en vrije tijd. Maar u maakt er een karikatuur van. De hoofdboodschap is dat we behoefte hebben aan frisse gedachten over de verhouding tussen werk en vrije tijd. Een tijdlang leken de sociale partners daarin te willen meestappen, maar dat is thans niet meer zo duidelijk.

We moeten eerlijk zijn : we draaien mee in een wereldeconomie waarin alles in verandering is, en we zijn ons bewust van onze beperkte bevoegdheden op institutioneel en wereldvlak. Maar wij hebben wel een systeem ontwikkeld om alles in een kader te plaatsen en te verantwoorden. De jobkaart is niet om het even wat : ze past, na grondige analyse, in een vaststaand beleid. De VDAB is gewapend om snel op te treden in sectoren waar beweging is in de economische crisis. Er is enorm veel stof tot discussies en analyses, maar we moeten ook effectief stappen zetten.

In de drukkerijsector waren er veel sluitingen, maar de eindbalans is niet zo negatief : er waren immers veel verschuivingen.

De heer Jan Laurys : Kijk eens naar de cijfers : 30.000 banen minder dan in 1999.

– *De heer Norbert De Batselier, voorzitter, treedt als voorzitter op.*

Minister Renaat Landuyt : U heeft het te vaak over cijfers. We hebben in Vlaanderen de beste middelen om cijfers te verzamelen en verwerken die jaarlijks in een monitoringrapport. Dat rapport kan door iedereen geconsulteerd worden, en betekent een grote tijdswinst : we hoeven die cijfers niet meer ter discussie te stellen tijdens vergaderingen.

De jobkaart was slechts realiseerbaar binnen een duidelijke structuur. Er staan 180 werkwinkels op stapel, waarvan er reeds 100 operationeel zijn. Mensen kunnen nu in hun eigen regio terecht voor informatie : dat is structuur.

De voorzitter : De minister moet zijn interrupties beperken tot welbepaalde punten. Voor het algemene politieke antwoord van de regering is ruimte uitgetrokken op het einde van het actualiteitsdebat.

De heer Jan Laurys : Die werkwinkels vormen één grote chaos. Niemand weet wie waarvoor verantwoordelijk is. Verschillende partners willen niet meer meewerken. De doorlichting van Ernst & Young bleek negatief. Ik beweer niet dat de werkwinkels moeten opgedoekt worden, maar er moet op een degelijke manier aan de structuur gesleuteld worden.

Minister Renaat Landuyt : We gaan dus akkoord over de essentie van de zaak, maar u komt aandragen met zaken van twee of drie jaar geleden.

De heer Jan Laurys : Ik heb het actuele monitoringrapport gebruikt.

Er zijn twee sociaal-democratische ministers verantwoordelijk voor de werkgelegenheid, maar er wordt niets hard gemaakt. Blijkbaar is een optreden voor televisie voor sommige politici nog altijd belangrijker dan echt iets realiseren. Houd nu eens eindelijk op met zweven en schenk aandacht aan wat echt prioritair is : werk, inkomen, levenskwaliteit en toekomst. (*Applaus bij CD&V en VU&ID*)

De heer André-Emiel Bogaert : Dit debat is uiterst moeilijk in vergelijking met 1999 : de economische situatie was toen immers heel wat gunstiger dan vandaag. Maar dat is natuurlijk niet de schuld van de regering. Aan paars zal het inderdaad niet liggen : er werden heel wat zinnige, zij het kleinschalige, zaken gerealiseerd.

Net als in 1999 staan we nu voor een scharniermoment : moeten we kiezen voor meer overheid of meer vrije markt ? Voor een integrerend of een flankerend beleid ? Voor vraag versus aanbod of voor vraag én aanbod

? Voor structurele of occasionele werkloosheid ? Voor de staat als regisseur of als actor op de arbeidsmarkt ?

Monitoring van de beoogde beleidseffecten is achteruitblikken, terwijl men moet vooruitblikken. Momenteel bevinden we ons immers op een belangrijk politiek en maatschappelijk keerpunt. Daarom moeten alle projecten met een fundamentele impact op werkgelegenheid en economie prioriteit krijgen : de VDAB hervormen, één opleidingsfonds oprichten en de dienstencheques beter uitbouwen. 'Beter bestuurlijk beleid' moet 'snel beter bestuurlijk beleid' worden om niet te verzanden in al te veel theorie.

Nu de economische vooruitzichten weining rooskleurig zijn, staat Vlaanderen voor een grote uitdaging. Volgens sommigen moeten we kiezen tussen de uitkeringseconomie verder uitwerken of de actieve welvaartstaat installeren. Zowel volgens de Verklaring van Lissabon als volgens het Pact van Vilvoorde moet de werkzaamheidsgraad stijgen, mede om alle sociale voorzieningen betaalbaar te houden.

Anderen pleiten er dan weer voor iedereen de mogelijkheid te bieden niet te werken en toch te genieten van onze welvaart, wat bewijst dat niet iedereen gelijk denkt over arbeid. Een nieuwe rondetafel met alle betrokkenen is daarom aangewezen.

Deze regering heeft al heel wat goed werk geleverd, maar 2003 wordt het jaar van de waarheid. Niemand kon 11 september voorspellen, maar die dag heeft wel tot de huidige malaise geleid. De Vlaamse regering is er niet verantwoordelijk voor, maar dient er wel rekening mee te houden.

De heer Roland Van Goethem : Moeten we eigenlijk wel oppositie voeren tegen minister Landuyt ? Federaal minister Onkelinx fluit hem toch altijd terug, wat bewijst dat het federale werkgelegenheidsbeleid Vlaanderen afremt. Vlaanderen heeft bovendien de bevoegdheden niet om een doortastend beleid te voeren.

Minister Landuyt haalt zijn strategische doelstellingen bijgevolg niet. Bij het aantreden van deze regering steeg de werkgelegenheid, zij het niet dankzij het gevoerde beleid. Vlaanderen genoot mee van de gunstige conjunctuur, vergat van de gelegenheid gebruik te maken om een gunstig bedrijfsklimaat te scheppen en deelde na 11 september als één van de eerste in de klappen.

Vorig jaar steeg het aantal niet-werkende werkzoekenden met 15.632. De werkloosheid steeg tot op het niveau van 1999. Het aantal jongeren in de wachttijd steeg met 18,9 procent. Het aantal uitkeringsgerechtigde werklozen met 15,5 procent en het aantal werkzoekenden met 8,7 procent. Bijzonder zorgwekkend is de toename van het aantal hooggeschoolde werklozen. Door de hoge loonlasten worden in Vlaanderen al geruime tijd geen arbeidsintensieve activiteiten meer gestart. Daar zijn vooral de laaggeschoolden het slachtoffer van. Nu stellen we vast dat ook de hooggeschoolden lijden onder de hoge loonlasten aangezien men nu ook researchcentra naar het buitenland verplaatst. De spectaculaire stijging van het aantal jonge, hooggeschoolde werklozen is nog maar een voorbode.

Ondanks het feit dat minister Landuyt zich zorgen maakt over de stijgende jeugdwerkloosheid, besloot hij binnen het kader van het Rosetta-plan dat een jonge allochtoon in dienst nemen, dubbel telt. Het resultaat is dus dat voor elke allochtoon een Vlaming op straat blijft staan.

Minister Renaat Landuyt : Los van uw appreciatie over die maatregel, dient u te weten dat deze maatregel deel uitmaakt van het interprofessionele akkoord dat de federale sociale partners hebben afgesloten.

De heer Roland Van Goethem : Maar u hebt er zich nooit tegen verzet. Als deze maatregel niet discriminerend is, weet ik het ook niet meer.

Minister Renaat Landuyt : Er is geen sprake van discriminatie als men kan aantonen dat een maatregel bedoeld is om bijvoorbeeld een kloof te dichten.

De heer Roland Van Goethem : De positieve actieplannen en de VDAB-opleidingen zijn eveneens uitsluitend voor allochtonen.

De stijging met 27,4 procent van het aantal werkzoekenden die een of twee jaar werkloos zijn, en de voorgaande cijfers zijn bedroevend in de zin dat we vaststellen dat Vlaanderen een crisis doormaakt en dat deze regering geen crisisbeleid voert.

Voor de paars-groene meerderheid is er geen vuiltje aan de lucht. De goednieuwsshow moet doorgaan tot het bittere einde. Toch verklaart de minister van Werkgelegenheid dat de werkloosheid structureel wordt. Met die uitspraak bewijst hij dat zijn beleid en dat van de regering een economische flop zijn. Het beleid beperkt zich tot het bestrijden van randverschijnselen.

Met de invoering van de jobkaart wil de minister een structureel probleem aanpakken met een conjuncturele maatregel. Op zich is het niet verkeerd om mensen de mogelijkheid te bieden om beroepservaring op te doen. Als men de maatregel evenwel wil invoeren op een krimpende arbeidsmarkt, blijft ze dode letter. Bedrijven slanken in Vlaanderen niet af omdat er te weinig arbeidskrachten zijn, maar wel bij gebrek aan economische perspectieven. Om die nefaste tendens tegen te gaan is er geen jobkaart nodig maar wel een bedrijfsvriendelijke omgeving.

De heer André Denys : U stelt dat de overheid niets mag doen voor allochtonen en dat elk duwtje in de rug positieve discriminatie is. Vindt het Vlaams Blok het verkeerd om allochtone jongeren te helpen om sneller in het arbeidscircuit terecht te komen ? Wil de partij hen laten weggroten in dit land ? De VLD is tegen quota, maar is er wel voor om migrantenjongeren een duwtje in de rug te geven omdat er anders nog meer maatschappelijke problemen ontstaan.

De heer Roland Van Goethem : U vertrekt van de verkeerde stelling, namelijk dat migrantenjongeren worden gediscrimineerd op de arbeidsmarkt. De Vlaamse werkgever selecteert niet op basis van huidskleur, maar kiest diegene die het meest geschikt is voor de job. Volgens sommige bedrijfsleiders reageert nagenoeg geen enkele migrantenjongere op een werkaanbieding. We moeten ernaar streven om allochtone jongeren onze werkhouding aan te leren.

De heer André Denys : In het debat over de inburgering is duidelijk gesteld dat er een beleid moet worden gevoerd waarin zowel rechten als plichten zitten. De instroom van allochtone jongeren in het arbeidscircuit verloopt trager dan die van autochtone. De plichten zijn duidelijk. Migrantjongeren moeten onder meer een opleiding volgen. Wat is het alternatief van het Vlaams Blok ?

De heer Filip Dewinter : De paars-groene regering institutionaliseert de achterstand in plaats van het zelfbeklag van migrantenjongeren weg te werken en te stellen dat ze zelf een inspanning moeten doen en hard moeten werken. Ze voert een beleid van positieve discriminatie en doet daarmee tevens het racisme bij de eigen bevolking toenemen. Met een dergelijk beleid scoort men niet, maar bereikt men het omgekeerde van wat men zou willen.

De heer Jos Stassen : De cijfers over de werkloosheidsgraad in het jaar 2000 spreken voor zich. De werkloosheid bij Belgen bedraagt 6,5 procent; bij Turken en Marokkanen ongeveer 30 procent.

De heer Roland Van Goethem : Het doelgroepenbeleid biedt geen oplossing voor de gestelde problemen. Op zich is het niet verkeerd om oog te hebben voor de zwakkeren in de samenleving, maar een dergelijke aanpak biedt geen uitweg als tewerkstellingsbeleid.

De vraag is eveneens welk nut het decreet op de evenredige participatie heeft. Onderzoek op het terrein toont aan dat het veeleer een rem op de werkgelegenheid is dan een bevordering ervan. Heel wat bedrijfsleiders van kleine ondernemingen stellen het uit om iemand in dienst te nemen, omdat ze vrezen dat de niet-geselecteerde kandidaat naar de rechter zal stappen. Het is moeilijk te bepalen hoeveel arbeidsplaatsen dit decreet al heeft gekost, maar zeker is dat de rechtsonzekerheid die eruit voortvloeit, een rem op de werkgelegenheid is. Daarbij komt nog dat de VDAB door de reorganisatie nog niet volledig operationeel is.

Het economische beleid van deze regering laat veel te wensen over. Het klopt dat Vlaanderen niet over de nodige bevoegdheden beschikt om een effectief economisch beleid te voeren, maar dat heeft ze enkel aan

zichzelf te danken. Ze heeft de macht om de nodige druk op de federale regering uit te oefenen om haar bevoegdheden uit te breiden maar gebruikt die niet.

De Vlaamse minister van Werkgelegenheid beperkt zich tot het creëren van nepjobs, vooral voor allochtonen. Hij heeft zich tot doel gesteld om het aantal werkloze allochtonen terug te dringen en hoewel de VDAB-statistieken bewijzen dat hij daarin niet slaagt, wil hij dat niet toegeven. Het enige resultaat van dit non-beleid is een stijging van de werkloosheid bij alle bevolkingsgroepen.

We mogen niet uit het oog verliezen dat de minister van Werkgelegenheid niet de enige verantwoordelijke is. Een gezonde economische omgeving biedt de enige uitweg. De verantwoordelijkheid van de minister van Economie is dan ook ten minste even groot. Hij moet een ondernemingsklimaat creëren dat voor de bedrijfsleiders vertrouwen schept. Ik roep beide ministers op om dringend een ander beleid te gaan voeren.
(Applaus bij het VB)

De heer Marc van den Abeelen : Vlaanderen is, met zijn open economie, onderhevig aan de schommelingen van de economische conjunctuur. De Vlaamse overheid heeft weinig instrumenten om in te grijpen. Ze kan alleen voorrang geven aan het concurrentievermogen van de ondernemingen. Dat concurrentievermogen heeft onder meer te maken met loonkosten, wat een federale bevoegdheid is. De loonkosten moeten trouwens in de hand worden gehouden door de sociale partners. De regering kan alleen ingrijpen wanneer de situatie uit de hand loopt.

De Europese overheid kijkt bovendien kritisch toe op financiële maatregelen. De VLD is trouwens geen voorstander van een interventionistische politiek, want die is in het verleden ondoelmatig gebleken. Denken we maar aan de Boelwerf, aan de mijnen en aan de staalsector. We kunnen alleen een structureel beleid voeren. Economische dipjes kunnen met een Vlaams beleid moeilijk opgevangen worden.

Toch heb ik een aantal opmerkingen bij het beleid. De VLD heeft zich loyaal ingeschreven in het concept van de actieve welvaartstaat en heeft meegewerkt aan de activering van het werkgelegenheidsbeleid. Er zijn echter onvoldoende concrete realisaties. Dat heeft veel te maken met de pogingen van minister Onkelinckx om bepaalde evoluties af te remmen. Ook in Vlaanderen heeft men echter op sommige punten vertraging opgelopen.

In de lokale werkwinkels, waarmee men het werkgelegenheidsbeleid dichter bij de werkzoekenden wilde brengen, is het bijvoorbeeld niet meer duidelijk wie de baas is, de lokale overheden of de VDAB. De VDAB heeft de financiële middelen in handen en probeert de zaak te controleren. De SERV publiceerde een vernietigend rapport over deze dominante rol van de VDAB. Hierover moeten goede afspraken worden gemaakt. De VLD zal het ontwerp van decreet alleen steunen indien het tegemoet komt aan de resolutie van dit parlement en indien het rekening houdt met het advies van de SERV.

De heer Johan De Roo : De lokale werkwinkels zijn op zich een goed initiatief. Er is echter een conflict in de maak. De gemeenten en de OCMW's hebben mee geïnvesteerd in het initiatief, onder meer in personeel. De personeelsleden die werden aangeworven door gemeenten en OCMW's, hebben echter niet hetzelfde recht om de dossiers te raadplegen als het VDAB-personeel.

Minister Renaat Landuyt : De wet op de privacy laat de individuele ambtenaar van de VDAB niet toe de dossiers van de werkzoekenden te laten inkijken door anderen, tenzij er een geschreven toelating is van de betrokkenen. Het gaat hier om een technisch probleem. Deze situatie heeft niet te maken met kwade wil.

Het ontwerp van decreet voorziet in een mandaat waardoor elke werkwinkelconsulent de dossiers van de werkzoekenden kan raadplegen.

De voorzitter : In de plenaire vergadering willen we een debat voeren over de krachtlijnen van het regeringsbeleid en niet over technische problemen.

De heer Jos Stassen : De werkwinkels zijn een belangrijk onderdeel van het werkgelegenheidsbeleid. Ze zijn een soort van éénloketsysteem voor werkzoekenden en werkgevers. Ze laten toe de nieuwe diensten te

concentreren op gemeentelijk niveau. De regering moet echter klaarheid brengen in de discussie over wie het voor het zeggen heeft.

Wij menen dat men de verantwoordelijkheid moet leggen bij het gemeentelijk niveau en dat de VDAB een ondersteunende rol moet spelen. Er moet wel een alternatief mogelijk zijn wanneer de gemeente haar verantwoordelijkheid niet opneemt.

De heer Marc van den Abeelen : Ik heb de indruk dat er veel obstructie wordt gepleegd tegen een hervorming van de VDAB. Ik vraag me dan ook af of deze hervorming zal worden uitgevoerd zoals afgesproken. De minister heeft de nieuwe Europese verordening inzake werkgelegenheidsbeleid aangegepen om de vraag te stellen over actor en regisseur.

Ik heb ook vragen bij de rol van de private intermediaren. Op papier is alles in orde. De meritdiensten van de VDAB werden verzelfstandigd en de activiteiten van de T-groep zouden ondergebracht worden in een werkhouding, een vennootschap met sociaal oogmerk om de discriminatie tussen de VDAB en de commerciële sectoren weg te werken.

Ik vrees wel dat de VDAB Federgon niet als een volwaardige actor zal opnemen. Men vreest dat de private markt alleen zal beschouwd worden als een financieringsmogelijkheid.

In een uitgave van de VVSG las ik dat de minister de dienstencheques oneigenlijk wil gaan gebruiken voor toerisme en lokale besturen, terwijl ze alleen voor familiale hulp mogen gebruikt worden. De dienstencheques mogen zeker niet overgedragen worden aan verzuilde intermediaren. Hier moet de vrije markt kunnen spelen.

Minister Renaat Landuyt : De heer van den Abeelen mag zich niet laten misleiden door de teksten van de VVSG. Hij mag niet suggereren dat wij met de dienstencheques iets anders willen gaan doen dan afgesproken. Het kader voor de inzet van deze cheques werd goedgekeurd in het Vlaams Parlement.

De heer Marc van den Abeelen : De VLD is geen voorstander van een jacht op werklozen, maar is wel van mening dat de rechten van de werkzoekenden gepaard gaan met bepaalde plichten. Wij staan daarom achter het ontwerp van inwerkingsdecreet van minister Landuyt.

De heer Jan Laurys : Ook CD&V is van mening dat de werkzoekende moet worden geresponsabiliseerd. Wij spreken zelfs van een contractualisatie : de overheid gaat een contract aan met de werkzoekende, wat rechten en plichten voor beide partijen met zich meebrengt. Maar het decreet op de evenredige participatie bepaalt dat VDAB en andere intermediaren niet mogen discrimineren, terwijl het inwerkingsdecreet officieel een discriminatie invoert - het geldt uitsluitend voor allochtonen -, en daarmee gaat CD&V niet akkoord.

Minister Renaat Landuyt : De redenering van de heer Laurys is fout. Het ontwerp van inwerkingsdecreet bepaalt net dat de maatregelen voor een bepaalde doelgroep, de allochtonen, worden ingebed in het algemene systeem van rechten en plichten dat geldt voor alle werkzoekenden.

De heer Marc van den Abeelen : Mevrouw Ceysens en de heer Laverge hebben initiatieven genomen om telewerk te stimuleren op een verantwoorde en sociaal aanvaardbare manier. Ik hoop dat de regering daar snel werk van maakt.

Minister Renaat Landuyt : Daarbij rijst de technische vraag naar mijn bevoegdheden op het vlak van telewerk.

De voorzitter : Nogmaals een actualiteitsdebat is een algemeen debat waarin technische uiteenzettingen niet op hun plaats zijn. Het is de bedoeling algemene visies met mekaar te confronteren.

De heer Marc van den Abeelen : De Vlaamse regering kan alleen maar een economisch omkaderingsbeleid voeren : geen interventiebeleid, maar een flankerend beleid. Ze moet een kader scheppen waarin

ondernemerschap wordt gestimuleerd en waarin de werkgelegenheid kan gedijen. Het is een illusie te denken dat de Vlaamse regering daadwerkelijk kan ingrijpen in de conjunctuur. Het monetair en fiscaal beleid behoren immers niet tot onze bevoegdheden. Elke bijkomende arbeidsplaats in een onderneming moet een meerwaarde opleveren. Zo niet, zal die onderneming uiteindelijk ten onder gaan.

Ik was ook geen voorstander van het verouderde systeem van expansiesteun. Bedrijven vroegen die steun vaak aan in tijden van hoogconjunctuur, terwijl de overheid de rekening moest betalen in tijden van laagconjunctuur.

De VLD pleit voor een versterking van het economische weefsel, en op dit vlak kunnen we de regering heel wat pluimen geven. Ik denk aan de realisaties op fiscaal vlak, zoals de verlaging van de personenbelasting, de verlaging van de registratierechten, de afschaffing van het kijk- en luistergeld, de hervorming van de vennootschapsbelasting en de - overigens nog te geringe - verlaging van de patronale lasten. Er werden ook maatregelen genomen gericht op de kleine en middelgrote ondernemingen, zoals de vrijstelling van vennootschapsbelasting voor gereserveerde winsten en de afschaffing van de verhoging bij geen of onvoldoende voorafbetalingen gedurende de eerste drie boekjaren. Een belangrijke realisatie op federaal vlak was de invoering van de fiscale rechtszekerheid voor ondernemers.

Ook de opleidingscheques kennen een groot succes. Reeds 1 miljoen cheques werden aangevraagd, 88 procent daarvan ging naar 13.000 KMO's.

De heer Eric Van Rompuy : 75 procent van het budget voor de opleidingscheques werd nog niet gebruikt.

De heer Marc van den Abeelen : Ik wou de minister net vragen om nog meer ruchtbaarheid te geven aan de opleidingscheques, omdat er inderdaad nog onvoldoende gebruik van wordt gemaakt.

Ook de hervorming van het innovatiebeleid is positief. De massa vroegere regels werd gebundeld. Het is nu aan de ondernemingen om hierop in te spelen.

Heel wat maatregelen die werden genomen om het ondernemerschap te stimuleren, worden helaas niet snel genoeg uitgevoerd. De inspanningen op dit vlak moeten worden volgehouden.

Het kenniscentrum over privaat-publieke samenwerking is gestart. Het mobiliteitsplan van Antwerpen en een aantal andere projecten om de Vlaamse economie te stimuleren zijn geblokkeerd omdat er geen kaderdecreet over PPS is. Het is geen kwestie van geld maar van politieke wil.

De huizen van economie moeten zo snel mogelijk gerealiseerd worden. Een éénloketsysteem is immers heel belangrijk voor de ondernemers. Er is al een nieuwe regeling tegen de kredietschaarste. Voor het risicokapitaal moet werk gemaakt worden van de ARKImedes-regeling. Dat is niet gemakkelijk omdat we rekening moeten houden met het federale niveau. Nu zou er een sluitende regeling zijn.

Onderwijs is de hoeksteen van het economische beleid. Wij pleiten dan ook voor een omvattend maatschappelijk project met de nodige aandacht voor onderwijs en permanent leren.

De VLD pleit niet voor een interveniërend beleid, maar wel voor een structureel en flankerend kader, zoals bepaald in het regeerakkoord. Dat moet zo snel mogelijk uitgewerkt worden. Ik heb de problemen aangeduid en hoop gerustgesteld te worden door de ministers. (*Applaus bij de VLD, AGALEV en VU&ID*)

De heer Robert Voorhamme : Het is onterecht te stellen dat er een flagrant gebrekkig beleid is. Vlaanderen houdt, met zijn open economie, toch nog vrij goed stand in de internationale economische crisis. Het zou eveneens verkeerd zijn te stellen dat de noodzakelijke samenwerking tussen de verschillende bevoegdheidsniveaus onmogelijk is.

Alle betrokkenen staan zelfs open voor een betere samenwerking. Als die er niet zou komen, vereist de prioriteit van de bevolking dat er aan de bevoegdheden gesleuteld wordt.

Dat wil echter niet zeggen dat er geen reden is tot ongerustheid of tot een grondige discussie over werkgelegenheid. We moeten de Vlaamse economie beter bestand maken tegen de markt, die eens te meer faalt. De huidige crisis heeft maar gedeeltelijk te maken met de dreiging van een oorlog. Reeds vóór 11 september 2001 was er sprake van een economische crisis en een negatieve dynamiek op de internationale beurzen. Door te hevige slingerbewegingen op de beurzen werd een belangrijk deel van de economie immers geparalyseerd

De keuze is dus : defensief reageren en de markt ondergaan of anticiperen en de economie structureel wapenen. Door de openheid van onze economie neigen we te veel tot de eerste weg. De discussies in de commissie voor Economie en Werkgelegenheid zijn ter zake illustratief : ze blijven te veel beperkt tot interpellaties over herstructureringen en sluitingen. Zelden krijgen we de gelegenheid om over het structurele economische en werkgelegenheidsbeleid te praten. We houden de te versnipperde kijk op economie en werkgelegenheid zelf in stand.

Werkgelegenheid kan niet tegen de economie gericht zijn, maar dat is niet hetzelfde als de markt volgen. Een gezonde, duurzame economie leidt tot duurzame werkgelegenheid. Op vlak van analyse van de arbeidsmarkt zijn we de beste in Europa. Reeds jarenlang pleiten we voor gelijkaardig strategisch onderzoek en gegevensverzameling over de economie. Minister Gabriels heeft dat nu aangekondigd in de beleidsbrief. Maar de resultaten daarvan kunnen pas duidelijk worden in de volgende regeerperiode. Bovendien is een twejaarlijks rapport te schraal voor een consequente discussie in de commissie.

Minister Jaak Gabriels : Het steunpunt ondernemen is reeds opgericht in juni en boekt nu de eerste resultaten. Dat instrument moet een barometer zijn die een efficiënter beleid mogelijk maakt.

De heer Robert Voorhamme : In het economische beleid in Vlaanderen is er te weinig aandacht voor een strategische visie over de voor Vlaanderen strategisch belangrijke sectoren. Er werd destijds wel gepraat over de automobielsector, maar er zijn een aantal andere sectoren die cruciaal zijn. Deze discussie zou moeten plaatsvinden, ook in het parlement : wij moeten onze verantwoordelijkheid opnemen in de economische politiek.

We moeten een anticiperend beleid voeren, en niet wachten tot opnieuw een bedrijf de deuren sluit. Daartoe moeten we ingaan op economische trends en tendensen en rekening houden met de economische realiteit. Ik denk daarbij aan een fundamentele verschuiving naar een diensteneconomie, de ontwikkeling van nieuwe technologieën, de druk van de ecologie op de economie, de druk van de levenskwaliteit op de economie en het snellere omschakelingsritme in het bedrijfsleven. Zijn we daar eigenlijk wel op ingesteld ? De overheid moet hierbij een sturende rol spelen. Dat we moeten streven naar een duurzame economie is intussen algemeen aanvaard, althans in theorie : nu is het tijd voor daden.

De heer André Denys : Die zogenaamde voorspelbaarheid is te eenvoudig en gevaarlijk : tendensen vastleggen is niet gemakkelijk. Tien jaar geleden investeerden we, met Telenet, bijvoorbeeld zeer veel in de elektronicasector omdat we dachten dat daar de toekomst lag. Nu blijkt dat we ons vergisten.

De heer Robert Voorhamme : Ik haalde met opzet trends aan die algemeen onderkend zijn en waarover geen twijfel bestaat. Uw voorbeeld met Telenet was van een heel ander allure : we namen die beslissing toen wat overhaast, zonder dat er een fundamenteel strategisch debat aan voorafging.

Er zijn, in verband met werkgelegenheid, vijf grote knelpunten, waarop ik wil ingaan : de ruimte om te ondernemen, een te kleine ondernemingsdynamiek, het ontwikkelen, opstarten en groeien van KMO's, de toch niet zo schitterende innovatietechnieken en het falende human resources-beleid.

Wat de ruimte om te ondernemen betreft lopen we achter op wat gepland was. Er zijn ellenlange discussies over het afbakenen van terreinen en over ecologie versus economie. We moeten sneller conflictsituaties oplossen en tot besluitvorming komen. Ruimte voor economie hoeft niet altijd ten nadele van de natuur gewonnen te worden : ook oude sites en terreinen komen in aanmerking.

Onze economie richt zich te veel op internationale ondernemingen, en te weinig op KMO's. Dit komt de ondernemingsdynamiek zeker niet ten goede. Er werden inderdaad mogelijkheden tot kapitaalsverschaffing

gerealiseerd, maar de initiatieven kwamen te laat. De financiële drempel ligt te hoog. De lineaire vermindering van de onroerende voorheffing is een minder efficiënte maatregel. En ten slotte zou ook ethisch beleggen aan bod moeten komen.

Een tweede hinderpaal voor het oprichten van KMO's is de administratieve wirwar. De Huizen van de Economie hadden hier een oplossing moeten voor brengen, maar dat is niet helemaal zo : zelfs bij een eenvoudige éénloketfunctie blijft de vraag open in hoeverre toekomstgerichte steun en begeleiding gegarandeerd wordt.

Met de idee van de Huizen van Economie wordt een preventief bedrijfsbeleid van de kaart geveegd, waardoor het essentieel recht van de werknemers om via dat preventieve bedrijfsbeleid advies te vragen, meteen ook vervalft.

Op het vlak van het innovatiebeleid moet Vlaanderen een inhaalbeweging maken, bijvoorbeeld door het verbeteren van de arbeidsvoorwaarden van de vorsers aan de universiteiten. In de bedrijven moet de arbeidskost van de onderzoeksmensen verlaagd worden.

Sedert de GIMV een beursgenoteerd investeringsmaatschappij is geworden, is ze niet meer geïnteresseerd in zaaikapitaal. Als we echt begaan zijn met O&O en innovatie, dan moeten we dringend een nieuwe GIMV oprichten.

De heer Eric Van Rompuy : Dit lijkt sterk op een oppositiespeech. U maakt brandhout van alles wat deze regering gedaan heeft, terwijl sp·a al bijna 15 jaar deel uitmaakt van een Vlaamse regering. Het bilan is inderdaad negatief. Maar is dit een vrijblijvend debat of zou sp·a haar verantwoordelijkheid nemen ?

De heer Voorhamme wil nu zelfs een nieuwe GIMV oprichten. Bij de beursgang heb ik erop gewezen dat een beursgenoteerde GIMV als internationale speler niet langer geïnteresseerd zou zijn in KMO's.

De heer Robert Voorhamme : Wanneer werd beslist om de GIMV op de beurs te laten noteren ?

De heer Eric Van Rompuy : Dat gebeurde tijdens de vorige legislatuur en de socialisten hebben dat toen ook goedgekeurd. Deze regering heeft echter beslist om nog eens dertig procent van de GIMV op de beurs te laten noteren.

De heer Robert Voorhamme : Eenmaal een bedrijf op de beurs genoteerd wordt, maakt het niet uit om hoeveel procent het gaat. Dat is de reden waarom de huidige meerderheid beslist heeft nog eens dertig procent van de GIMV op de beurs te brengen. Dat belet niet dat we moeten zorgen voor een instrument dat zorgt voor zaaigeld. Wie dit belangrijke debat wil herleiden tot een spelletje tussen meerderheid en oppositie, ligt absoluut niet wakker van de werkgelegenheid. (*Applaus bij de VLD, sp·a, AGALEV en VU&ID*)

De werkgelegenheidsgraad is trouwens gestegen.

De heer Eric Van Rompuy : In zijn Septemberverklaring had minister-president Dewael het over een dipje in de conjunctuur. Door zijn antwoorden bewijst minister Landuyt dat hij noch visie, noch instrumenten heeft.

De voorzitter : Ik heb minister Landuyt gevraagd voorlopig alleen op concrete vragen in te gaan. Straks zal hij samen met minister Gabriels de kans krijgen zijn visie uiteen te zetten.

De heer Eric Van Rompuy : Nu de verkiezingen naderen, is de meerderheid opnieuw geïnteresseerd in jobs. Onder paars-groen zijn liefst 30.000 jobs verloren gegaan. Die vaststelling doet pijn.

De heer Bruno Tobback : Inderdaad, maar uw belachelijke onderbrekingen doen dat nog meer.

De heer Eric Van Rompuy : Toen wij samen met sp·a regeerden, kwamen er jobs bij. Onder deze regering

zijn er jobs verloren gegaan, en toch wil Louis Tobback met de liberalen voort regeren.

De heer Robert Voorhamme : De werkzaamheidsgraad is onder deze regering gestegen. Wat wel klopt, is dat die stijging het voorbije jaar is stilgevallen. Als de economische situatie opnieuw verbetert, halen we de vooropgestelde 65 procent nog. De planning voor de komende tien jaar komt helemaal niet in gevaar. Alleen ergeren deze feiten de heer Van Rompuy.

De heer Francis Vermeiren : De heer Van Rompuy doet alsof deze regering beslist heeft om de GIMV op de beurs te laten noteren, maar de heer Voorhamme heeft hem terecht op de feiten gewezen. De huidige laagconjunctuur is betreurenswaardig, maar daar is de politiek niet verantwoordelijk voor.

Toen het economisch goed ging, heeft deze regering bewezen dat ze snel kan ingrijpen. Denk maar aan de maatregelen inzake zonevreemde bedrijven. Hebben we de heer Van Rompuy toen gehoord ? Neen, want hij holt de feiten altijd achterna.

De heer Robert Voorhamme : De werkzaamheidsgraad in de leeftijdscategorie tussen 25 en 50 jaar is veel hoger dan het Europese gemiddelde. De leeftijdscategorieën daaronder en daarboven scoren minder goed. Het grote probleem vormen de laaggeschoolden. Als we de participatiegraad op onze arbeidsmarkt willen verhogen, dan moeten we iets doen aan de laaggeschoolden. De overheid levert grote opleidingsinspanningen, maar het bedrijfsleven blijft achter. Het bedrijfsleven investeert maar 1,37 procent van zijn totale personeelskosten in opleidingen. Dat is een lichte daling, waar in het interprofessionele akkoord werd afgesproken om tot 1,9 procent te komen.

Bij bedrijfssluitingen of herstructureringen zijn laaggeschoolden de eerste slachtoffers. We moeten laaggeschoolden daarom tijdig opleiden. Ik weet dat dit een gedeelde bevoegdheid is, maar we moeten desalniettemin dringend een inspanning leveren.

Het is belangrijk om de grote groep van laaggeschoolden zichtbaar te maken door de initiatieven inzake particuliere dienstverlening voort te zetten. Op dat vlak zijn al een aantal maatregelen genomen. Verder is de lage scholingsgraad een belangrijke oorzaak van de hoge werkloosheidscijfers bij oudere en jongere allochtonen.

Het is voor iedereen duidelijk dat de werkgelegenheid een absolute prioriteit is. Er kunnen nog heel wat initiatieven worden genomen om de economie structureel te verbeteren. (*Applaus bij de VLD, sp-a, AGALEV en VU&ID*)

De heer Jos Stassen : Er zijn veel analyses gemaakt van de huidige situatie, maar men is daarin blijven steken. Niemand heeft voorgesteld op welke manier de moeilijke situatie kan worden aanpakt, behalve door een nieuwe staatshervorming.

De analyse, die we kunnen maken, is markant. De eerste vaststelling is dat de werkzaamheidsgraad is gestabiliseerd. Verder is de werkloosheid gestegen, vooral bij de zogenaamde doelgroepen en de risicogroepen.

Ten slotte stellen we vast dat de mensen die aan het werk zijn, harder werken. Er is een duidelijke dualisering tussen de werkenden en de niet-werkenden.

De actieve welvaartstaat heeft een aantal problemen niet kunnen oplossen. Enkele algemene maatregelen, zoals de loonlastenverlaging, hebben wel effect gehad. Agalev stelt een offensief voor een duurzaam werkgelegenheidsbeleid voor op het vlak van de duurzaamheid, op het sociale vlak en op het niveau van de kwaliteit.

Wat de duurzaamheid betreft zijn er twee soorten maatregelen mogelijk, namelijk een economisch ondersteuningsbeleid en een lastenverschuiving. Het voeren van een economisch ondersteuningsbeleid is vooral een Vlaamse bevoegdheid.

Duurzaamheid is een belangrijk criterium om de investeringen van bedrijven te ondersteunen en om de innovatie te stimuleren. Ook kan er naast het creëren van een starterfonds een fonds voor duurzaam ondernemen worden opgericht om bedrijven te helpen bij de omschakeling van de productieprocessen.

Verder stellen we een verschuiving van de lasten op arbeid naar de lasten op energie voor. Bedrijven kunnen dat bedrag besteden aan een daling van de sociale lasten.

De heer Jan Laurys : Volgens de cijfers van het Planbureau is de werkzaamheidsgraad gedaald van 63,4 tot 63,2 procent.

We volgen de redenering van de heer Stassen inzake duurzaamheid. Soms ontstaat er een conflict tussen economie en ecologie. Zo heeft minister Dua aan het bedrijf Unilin NV te Wielsbeke een milieuvergunning geweigerd, terwijl de bestendige deputatie de vergunning wou verlengen tot 2005 omdat het bedrijf bezig was met een delocalisatie. Het bedrijf CMB staat hetzelfde lot te wachten. Waar legt Agalev de nadruk op? Gaat ecologie voor op economie?

De heer Jos Stassen : Ik weiger om een antwoord te geven op een vraag over een concreet dossier. Het is gemakkelijk om op die manier een discussie te voeren.

Het bedrijf Unilin heeft zijn verantwoordelijkheid niet genomen. Het werd al meer dan 14 jaar teruggefloten door de rechtbank. De minister kon geen vergunning verlenen, omdat die toch geschorst zou worden. De bestendige deputatie heeft de verantwoordelijkheid gewoon doorgeschoven naar de minister.

De heer Robert Voorhamme : U pleit voor een bijkomende verlaging van de arbeidskosten. Dient die verlaging lineair te zijn of gericht op de doelgroepen?

De heer Jos Stassen : We bouwen voort op de studies van het Planbureau en van het VITO. Bij een lastenverschuiving zou men volgens het Planbureau 40.000 tot 45.000 arbeidsplaatsen meer krijgen en een groei van 8 procent volgens het VITO. Het gaat om een visie. Op welke manier de verschuiving moet gebeuren, kan ik nog niet zeggen.

De heer Robert Voorhamme : Het is dus nog mogelijk dat Agalev kiest voor een lastenverlaging waarbij de nadruk wordt gelegd op de groepen die het moeilijk hebben op de arbeidsmarkt, bijvoorbeeld de oudere en de laaggeschoolde werklozen?

De heer Jos Stassen : Daarop kom ik straks terug. De lastenverlaging moet selectief worden toegepast.

Onder de titel 'Sociale Investerings werken' besteden we aandacht aan de groepen die het meest te lijden hebben van de verandering van de economische omstandigheden, namelijk de jongeren en de ouderen.

Voor deze groepen moeten bijkomende maatregelen worden getroffen. Men kan denken aan een werkervaringsaanbod, aan mogelijkheden om het werk te combineren met het behalen van een bijkomend diploma of aan activeringscontracten voor jongeren die niet onmiddellijk op een rendabele manier aan het werk kunnen worden gezet. Voor de ouderen denkt men eveneens aan maatregelen die nog verder moeten worden uitgewerkt.

Ook bij de allochtonen is de werkloosheid zeer groot, zelfs als het goed gaat op de arbeidsmarkt. Sommige maatregelen zijn reeds in uitvoering, maar bijkomende inspanningen zijn nodig. Wij stellen voor dat ten minste tien procent van de werknemers bij de overheid van allochtone oorsprong zou zijn, ook in zichtbare posities, bijvoorbeeld bij De Lijn en bij De Post. De maatregelen van de VDAB zijn onvoldoende. De sociale partners hebben belangrijke verklaringen ondertekend, maar op de werkvloer is het blijkbaar moeilijk om deze voorstellen te realiseren.

De discussie over de lokale werkwinkels wil ik niet opnieuw voeren. Het moet duidelijk worden wie het voor het zeggen heeft.

De heer Roland Van Goethem : Ik begrijp dat Agalev voorstander is van quota en van positieve discriminatie.

De heer Jos Stassen : Vooraleer de overheid aan de private partners quota oplegt, moet ze zelf kansen geven aan allochtonen. Ik betwijfel of dit moet bestempeld worden als positieve discriminatie. Nog nooit waren zoveel mensen aan het werk in Vlaanderen als in 2000. Toch bleef de werkloosheid bij de allochtonen zeer groot.

Een derde groep maatregelen is ondergebracht onder de titel 'Kwaliteit werkt'. We stellen vast dat de mensen die aan het werk zijn, het steeds moeilijker krijgen. Niet alleen aan de werkzaamheidsgraad, maar ook aan de werkbaarheidsgraad moeten we aandacht besteden. De sociale partners moeten verantwoordelijkheid opnemen voor het probleem van de overuren, voor het invullen van de flexibiliteit en voor arbeidsverhoudingen en pesten op het werk. Het is dus op de werkvloer dat men maatregelen moet nemen en dit op ondernemings- sectorieel en interprofessioneel niveau. Wij kunnen alleen de ideeën leveren.

De heer Robert Voorhamme : Mijn fractie deelt de opvattingen die door de heer Stassen werden verwoord. We stellen ook vast dat de werkbaarheidsgraad vooral slechter is voor de lagergeschoolden die het moeilijk hebben op de arbeidsmarkt. Dat heeft te maken met shiftsystemen, ongezonde werkomstandigheden en het ontbreken van een veiligheidsbeleid. Een lage scholing gaat dus samen met risico's op de werkvloer en met slechte betaling. Het is dan ook moeilijk om oudere arbeiders te overtuigen om nog enkele jaren verder te werken. Bij de hogeschoolden zijn er weinig problemen, behalve dan bij topmanagers die ook navenant betaald worden.

De heer Johan De Roo : De analyses van de verschillende fracties zijn erg gelijklopend. Tijdens de vorige legislatuur werd werk gemaakt van het Verdrag van Leuven. Deze regering heeft het Pact van Vilvoorde onderschreven dat impliceert dat men de werkloosheid tijdens deze legislatuur zou moeten kunnen halveren.

De werkgelegenheid evolueert echter ongunstig. In oktober zijn er meer dan 5.000 jobs verloren gegaan. In december gingen in de West-Vlaamse textielsector alleen al 2000 banen verloren. Vooral de verwerkende nijverheid, die de basis vormt van onze welvaart, takelt af.

Wat hebben mensen die werkloos worden aan dit debat ? Wat doet de regering concreet op het vlak van economie en werkgelegenheid ?

De heer Jos Stassen : De regering moet zelf haar beleid verdedigen. Ik heb enkel maar de vrijheid genomen om een aantal voorstellen te formuleren om de eisen van de economie te verzoenen met ecologische en sociale verzuchtingen.

De invoering van het tijdskrediet kan de kwaliteit van het leven van de werkende mens verbeteren. Deze vorm van krediet moet wel nog verder worden uitgewerkt. Agalev lanceert daarvoor het idee van de levensloopbaan : de werkende mens moet het recht hebben om tijdens bepaalde periodes van zijn loopbaan rustpauzes in te lassen, zonder daarvoor te worden gestraft op het vlak van sociale zekerheid. Ook ons idee van een 30-urenweek moet zo worden geïnterpreteerd.

De heer Jan Laurys : Ontkent u dat het tijdskrediet voor werknemers een achteruitgang is in vergelijking met de vroegere loopbaanonderbreking ?

De heer Jos Stassen : Het tijdskrediet levert belangrijke voordelen op, maar heeft ook een aantal beperkingen. Zoals ik al zei, moet er nog verder aan gesleuteld worden.

Dat er problemen zijn op het vlak van de werkgelegenheid, is overduidelijk. Vooral bepaalde doelgroepen en risicogroepen worden daardoor getroffen. Daarnaast wordt de werkdruk voor werknemers vaak ondraaglijk groot. Ik hoop dat de regering bij het uittekenen van haar verdere beleid rekening wil houden met de voorstellen die ik hier heb geformuleerd. *(Applaus bij AGALEV en VU&ID)*

De heer Jan Roegiers : Deelnemen aan het arbeidsproces betreft mensen bij de gemeenschap en versterkt hun gevoel van eigenwaarde. Het slechte economische klimaat mag, samen met de angst voor een oorlog, niet tot fatalisme leiden. Ik zal in mijn uiteenzetting ingaan op de arbeidsmarktpositie van jongeren.

De werkloosheidsgraad van jongeren is onrustbarend gestegen. Niet alleen laaggeschoolde, maar ook hoger geschoolde jongeren kampen met problemen. Spirit pleit daarom voor een omvattend werkgelegenheidsbeleid, waarbij jongeren daadwerkelijk worden betrokken. Zij moeten worden geïnformeerd over, inzicht hebben in en bijdragen tot de totstandkoming van dit beleid, wat ook tot uiting moet komen bij de uitbouw van het provinciale en lokale jeugdbeleid.

Het Belgische onderwijssysteem scoort internationaal goed, maar is net iets te theoretisch. De combinatie van leren en werken is in Vlaanderen zowat onbestaand. Nochtans zou de invoering van een aanvullend leerwerkjaar een perfecte aanloop kunnen zijn naar een loopbaan. Projecten voor de versterking van de samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven zijn daarom van wezenlijk belang en kunnen ook een oplossing bieden voor het tekort aan stageplaatsen in het deeltijdse onderwijs.

Het probleem van langdurig werklozen is dat ze hun voeling met de werkvloer verliezen. Opleidingen zijn daarom essentieel. Zij hebben het recht om bij te blijven, wat concreet de vorm aanneemt van recht op een opleiding bij de VDAB. De VDAB moet daarvoor meer middelen krijgen, maar moet daarom nog niet instaan voor alle opleidingen.

Om jongeren aan het werk te krijgen, lanceert Spirit eveneens het idee van inloopbanen : bedrijven die weten dat bij hen een baan zal vrijkomen, kunnen daarvoor reeds tot zes maanden vooraf een jonge werkloze in dienst nemen. De jongere krijgt zijn werkloosheidsuitkering, het bedrijf is alleen maar verplicht om de jongere na een positieve evaluatie in dienst te nemen.

De betekenis van de KMO's als motor van de Vlaamse economie wordt door de overheid nog te vaak onderschat. Vlaanderen kent steeds minder starters, reden waarom jonge starters dringend financiële steun moeten krijgen. Zij moeten ook makkelijker leningen kunnen afsluiten bij de bank. Waarom geven we jonge starters geen vrijstelling van betaling van sociale zekerheid gedurende één jaar ?

We moeten ook meer aandacht besteden aan de kredietvraag van startende KMO's, vooral voor risicovolle investeringen. Het ARKimedefonds wil daaraan werken. SPIRIT staat hier volledig achter en wil zelfs verder gaan door het aanbieden van renteloze leningen.

Ook de ontmoedigende administratieve rompslomp is dringend aan vereenvoudiging toe. Het eerstelijnsloket is een goed initiatief, maar het jammer dat het hele administratieve dossier nog niet op één plaats kan worden behandeld. (*Applaus bij VU&ID*)

De heer Chris Vandenbroeke : Mijn beoordeling van het werkgelegenheidsbeleid in Vlaanderen is vernietigend. Deze regering wentelt zich in zelfgenoegzaamheid in tijden van hoogconjunctuur en zoekt naar excuses en uitvluchten als het slechter gaat.

Een economie kan men beoordelen op basis van structurele, conjuncturele en occasionele criteria. Ik geef toe dat men niet altijd greep heeft op de conjuncturele en occasionele gebeurtenissen, die mekaar zelfs kunnen versterken. Denk maar aan de aanslagen op 11 september 2001 en de dreigende oorlog tegen Irak.

Maar op structurele problemen kan men wel anticiperen. Zij kunnen wel worden aangepakt en bijgestuurd. De heer Voorhamme gaf daarnet nog het voorbeeld van de automobielsector, die tijdens de vorige zittingsperiode goed werd geholpen door de overheid. Een negatief voorbeeld hiervan is de behandeling van de textielsector door deze regering, met het verlies van duizenden jobs als gevolg.

Men kan de economie evalueren door de performantie te beoordelen. Ondanks de grote loonhandicap beschikken onze bedrijven nog over concurrentiekracht. Dat komt door onze productiviteit. Daardoor heeft een deel van de bevolking wel te kampen met stress. Door de gezondheidszorg en de kinderbijlagen te betalen met algemene middelen kan de loonhandicap weggewerkt worden. Dat kan het

concurrentievermogen verbeteren.

En dan is er de vernieuwingskracht van een economie. Slechts 4 procent van onze bevolking wil een nieuw bedrijf oprichten. Samen met Japan munten we uit in negativisme. Geld verdienen, investeren en ondernemen hebben een slecht imago. Het onderwijs verkoopt veel prietpraat maar hanteert geen economische logica.

De kwaliteit van het arbeidspotentieel brengt ons bij het onderwijs. Vlaanderen heeft te weinig ingenieurs, zij vormen de basis van onze economie. Ook van de hervorming van het technische en beroepsonderwijs komt niets in huis. Het deeltijds leren is een ramp. Jongeren die willen werken worden verplicht om tot 18 jaar hun broek te verslijten. Zo worden zij potentiële nietsnutten. Daar kan men iets aan doen. Nu wil men bovendien nog minder uren praktijk in het beroepsonderwijs. Waar zullen we dan goede werkkrachten halen ?

Voorts is er het investeringsprobleem. Er moeten voldoende financiële middelen zijn, ook ruimte voor werk. De liberale ministers hebben een strategisch plan voor de regionale economie om de bedrijfsruimte te optimaliseren. Dat wordt echter tegengehouden door andere partners in de regering.

Economie is een objectieve wetenschap maar ook psychologische elementen spelen een rol. Er is momenteel weinig vertrouwen bij ondernemers, starters en consumenten. De oudere consumenten, die de grootste koopkracht hebben, maken zich zorgen over de betaalbaarheid van de gezondheid en de pensioenen en sparen vooral.

De economie beoordelen is moeilijk en vergt een totaalconcept. Daarover beschikt deze regering niet. Het enige steekhoudende excuus is dat de bevoegdheden te versnipperd zijn. Maar de minister-president wil pas in 2004 praten over politiek-institutionele hervormingen. Mijn oordeel is dus vernietigend. De regering is niet in staat te remediëren. (*Applaus bij CD&V en het VB*)

Minister Jaak Gabriels : Ik zal met feiten bewijzen dat de regering antwoorden heeft op de essentiële opmerkingen.

Economische analisten, onder meer de heer Noels van Petercam, bewijzen dat de Verenigde Staten reeds voor 11 september te kampen hadden met een te hoge schuldgraad, overinvesteringen en tekorten in de handelsbalans. Voornoemde analist spreekt nu over een zorgwekkende daling van de industriële werkgelegenheid. Europa ondervindt daarvan de gevolgen. Dat is geen excuus maar de context is belangrijk.

Deze coalitie heeft als eerste iets gedaan aan te zware loonlasten. In een eerste algemene fase zijn de lasten verlaagd met 64 miljard frank. Om budgettaire redenen is de tweede verlaging beperkt tot 10 miljard frank en vooral gericht op selectieve maatregelen voor de kwetsbare groepen op de arbeidsmarkt

Ik wil ook wijzen op het belang van de verlaging van de vennootschapsbelasting. Het gaat over een aanzienlijke procentuele verlaging die ons op dat vlak bij de koplopers in Europa brengt. Door de directe contacten tussen de bedrijven en de administratie van de belastingen is het daarenboven mogelijk om nog lagere aanslagvoeten te hanteren voor belangrijke investeringen.

Een nominale verlaging is budgettair niet mogelijk. Zowel de federale als de Vlaamse regering houden aan de budgettaire orthodoxie. Die staat in schril contrast met de ons omringende landen, waar de begrotingen niet in evenwicht zijn.

De Vlaamse regering houdt zich aan haar woord en zal, ondanks alle beperkingen, de schuld halveren. Zoals beloofd werd door de minister-president, zal de regering het werkgelegenheidsakkoord, gesloten tussen de sociale partners, ook daadwerkelijk financieel honoreren. Zo wordt het akkoord immers ook uitvoerbaar.

Ik ben nu al gedurende 18 maanden minister van Economie. In deze functie werd ik onder meer geconfronteerd met een economische-expansiewet die al 50 jaar oud is. Het spreekt voor zich dat deze oude wet voor verbetering vatbaar is. Intussen heb ik wel al 4000 achterstallige dossiers weggewerkt. Het ging hierbij om een bedrag van 10 miljard Belgische frank, waarvoor bedrijven toezeggingen hadden gekregen

van de vorige regering, maar geen geld. (*Applaus bij de VLD*)

Op verzoek van de sociale partners zal er volgend jaar een inhaaloperatie voor innovatie- en wetenschapsbeleid plaatsvinden. Op die manier zal Vlaanderen weer tot de Europese koplopers kunnen gerekend worden. In verband met dit innovatie- en wetenschapsbeleid mag men echter niet alle heil van de overheid verwachten. Ook het bedrijfsleven moet een inspanning leveren.

Bovendien staan er, naast de vier rondetafelconferenties die al georganiseerd werden voor de automobielen-, de chemie- en de financiële sector, en voor die van de nieuwe materialen, ook nog een aantal rondetafelconferenties op stapel voor de ICT-, textiel- en petrochemiesector.

De ronde tafelconferentie rond automotieve zorgde er bijvoorbeeld voor dat er voor een totaal bedrag van 100 miljard frank in de Vlaamse automobielsector geïnvesteerd wordt. De Fordvestiging te Genk ontvangt ongeveer 40 miljard frank. Opel in Antwerpen, Volvo te Gent en Volkswagen in Vorst mogen elk op ongeveer 20 miljard frank investeringen rekenen.

In de chemiesector werden 3 nieuwe vestigingen geopend. Verder is ook BASF weer, in tegenstelling tot tevoren, bereid gevonden om een aantal investeringen te doen. Ook bij Chembel klaar een en ander op.

Het feit dat er benchmarkconvenants werden afgesloten is eveneens van belang voor de chemiesector. Het debat dat afgelopen maandag hierover gehouden werd, toont duidelijk aan dat men bepaalde sectoren niet wil laten opdraaien voor het behalen van de Kyoto-norm.

Voorts waren alle fracties het erover eens dat er een verschuiving van de lasten op arbeid naar de lasten op energie moet plaatsvinden. De lasten mogen in ieder geval niet verhoogd worden.

Ten slotte keurde de Vlaamse regering vorig jaar het actieplan Ondernemen goed. Bedoeling hiervan is het ondernemerschap te bevorderen.

Het feit dat de gegevens van de GIMV-studie in twijfel worden getrokken, toont het belang van de steunpunten duidelijk aan. Deze steunpunten kunnen immers correcte gegevens verschaffen.

In het kader van dit plan werden ook 850.000 opleidingscheques verspreid. Deze opleidingscheques zijn vooral succesvol bij de KMO's. Ruim 88 procent van de aanvragen is immers afkomstig van de kleine en middelgrote ondernemingen. Voorts moeten ook bedrijven die meer dan 50 werknemers hebben, meer kansen krijgen om gebruik te maken van deze cheques. We zijn van plan voor hen het aantal cheques te verdubbelen.

Mevrouw Marijke Dillen : Minister Gabriels geeft geen correcte cijfers. Uit de evaluatie van het Vlaamse werkgelegenheidsakkoord blijkt dat het bedrag dan in de begroting voor de opleidingscheques werd uitgetrokken, slechts voor 17.5 procent is ingevuld. Eind september waren slechts 525.000 van de geplande 3 miljoen cheques verdeeld. Het is de plicht van de minister om het parlement juiste cijfers te bezorgen.

Minister Jaak Gabriels : Indien mevrouw Dillen aanwezig geweest was in de commissie, dan had zij geweten dat ik enkel gebruik maak van de meest recente cijfers. Ik heb vroeger trouwens al een aantal cijfers gecorrigeerd. Thans is reeds 22 procent ingevuld, weldra wordt dat 25 procent. Als men vaststelt hoeveel kleine bedrijven gebruik maken van de opleidingscheques, kan men niet anders dan concluderen dat ze een succesformule zijn. De begeleidende adviescheques hebben, ook weer via het call-systeem, hun weg gevonden naar de KMO's. Dit instrument is dus voldoende bekend.

De peterschapsprojecten, waarvan de hervorming op 6 december goedgekeurd werd, zullen verder gestimuleerd worden.

Ook in het onderwijs zal men inspanningen doen om het ondernemerschap te promoten en het een beter imago te bezorgen. Voor het secundair onderwijs zal bijvoorbeeld de attitude 'Ondernemen' in de eindtermen opgenomen worden. Minister Vanderpoorten is daarmee bezig. Hierbij is het de bedoeling dat de

positieve aspecten van het ondernemerschap beter in de verf gezet worden.

Voor de ondernemersplanwedstrijd hebben zich intussen 460 personen ingeschreven. Oorspronkelijk rekende men slechts op een driehonderdtal deelnemers. Men stelde trouwens ook vast dat er een groeiend aantal werknemers geïnteresseerd was in deze wedstrijd.

Ik heb er tevens voor gezorgd dat er een schaaloptimalisatie en hervorming van de leertijd werd doorgevoerd. De schaaloptimalisatie maakte een einde aan de versnippering en zorgde ervoor dat er slechts een centrum voor beroepsopleidingen per provincie kwam. De leertijd was aan een nieuwe invulling toe.

De technologiedag van maart zal veel geïnteresseerden naar de bedrijven lokken.

In november van dit jaar zal ik enkele regio's als Leningrad en Québec bijeenbrengen om ons samen over de economische uitdagingen te buigen. We maken wel degelijk gebruik van onze bevoegdheden.

Een andere belangrijke opdracht is de financiële structuur van onze ondernemingen versterken. PNV zal een KMO-financieringsagentschap oprichten. Dat agentschap moet zo eenvoudig mogelijk gehouden worden, zodat het ook kleine behoeften kan lenigen.

De Vlaamse regering heeft op 13 december ingestemd met de oprichting van ARKimedes. We wachten nog op het advies van de SERV en de MiNa-Raad. De waarborgregeling wordt gemoderniseerd conform de Europese regels. Het SERV-advies was gunstig. Momenteel buigt de Raad van State zich daarover.

Door de hervorming van de vennootschapsbelasting zijn een aantal milieuheffingen niet langer fiscaal aftrekbaar. We hebben inmiddels al een oplossing gevonden voor de textiel- en de wasserijsector. Wellicht had men dat op federaal niveau kunnen vermijden, maar dan was hele regeling misschien in het gedrang gekomen.

Over enkele weken worden de uitvoeringsbesluiten bij het belangrijke decreet inzake expansiesteun goedgekeurd. Een interkabinettenwerkgroep zoekt naar nieuwe mogelijkheden voor Mercurius, dat eventueel aan het stadsvernieuwingsfonds gekoppeld zal worden.

Begin volgende week worden de eerste Huizen van de Vlaamse Economie geopend in Gent en Brugge. Omdat men het aanvankelijk niet eens raakte over de achterliggende visie, heb ik de discussie heropend. In de Huizen zullen de diensten van de GOM's en VIZO gehuisvest zijn, net zoals de export- en investeringsdiensten. Dat zal later nog worden uitgebreid. Elk dossier zal voortaan dus door één loket behandeld worden. Ook het nieuwe preventieve faillissementsbeleid zal in deze Huizen ondergebracht worden. De oude dienst werd afgeschaft als aparte dienst wegens een gebrek aan efficiëntie, maar is zeker niet overbodig.

Binnenkort starten we de website Ondernemend Vlaanderen op omdat het belangrijk is dat alle informatie voortdurend geactualiseerd wordt. Op die manier kan de informatie bovendien makkelijk aangeboden worden.

Bovendien worden Vlaamse en federale inspanningen om de administratieve lasten te verlagen gegroepeerd. Het Vlaamse e-govsysteem is revolutionair door zijn eenvoud en zal samen met de federale Kruispuntbank een virtueel eenheidsloket vormen.

De diensten Export en Investeren Vlaanderen zijn één dienst geworden : Flanders Investment and Trade. De procedure voor de aanwerving van een directeur-generaal moet worden overgedaan, maar inmiddels zijn al twee van de vier managementfuncties ingevuld. Deze dienst zal voortaan geleid worden door een team van vijf mensen, met een verantwoordelijke voor personeel, financiën, export en investeren.

Dankzij e-learning wordt het makkelijker om informatie door te spelen naar alle economische vertegenwoordigers. Bovendien hebben alle Vlaamse ondernemers in het buitenland te kennen gegeven dat ze deel willen uitmaken van dat netwerk. De economische vertegenwoordiger wordt op die manier een

katalysator.

We moeten ervoor zorgen dat er voldoende ruimte is om te ondernemen. Van de 62 knelpunten terreinen zijn er nog maar 12 waarvoor we geen oplossing hebben gevonden. Het bronwveldprogramma komt er in maart van dit jaar.

De Vlaamse regering heeft zich inmiddels akkoord verklaard met het subsidiebesluit voor industrieterreinen, maar wacht nog op een Europees advies. We zullen dat besluit in een kaderdecreet gieten om vlug te kunnen inspelen op veranderingen. Door bedrijventerreinen een kwaliteitslabel te geven, bewijzen we dat we zuinig omspringen met de beschikbare grond.

Helaas belet het RSV ons om onbeperkt bedrijventerreinen te creëren. Samen met minister Van Mechelen zoek ik echter een formule om sneller te kunnen ingrijpen. Als we daarin slagen, creëren we jaarlijks 30.000 nieuwe arbeidsplaatsen.

We moeten binnen de Europese Unie ook duidelijk maken dat de regio's uitermate flexibele optreden binnen de logge Unie.

Het Limburgfonds is ondertussen naar de provincie getransfereerd. Verder worden de dossiers die in aanmerking komen voor middelen van het Europees Fonds voor Regionale Ondersteuning zo snel mogelijk behandeld. Ik wijs erop dat de steunverlening op zes maanden tijd rond is.

We proberen om met een vernieuwd instrumentarium op elke nieuwe uitdaging een juist antwoord te bieden. We zouden nog verder kunnen gaan als we een deel van de fiscaliteit in eigen handen hebben zodat van de vennootschapsbelasting een flexibeler instrument kan worden gemaakt ten voordele van de bedrijven. Dat is momenteel evenwel nog niet mogelijk.

Ten slotte wijs ik erop dat er met betrekking tot het ontwerp van decreet betreffende de economische expansiesteun heel wat verdragingsmanoeuvres zijn uitgevoerd door diegenen die ons verwijten dat we geen instrumenten hebben.

De heer Jan Laurys : De minister heeft nog maar twee punten van de krachtlijnen gerealiseerd, namelijk de ondernemingsplanwedstrijd en de opleidingssectie. Is het supraregionale economische beleid verdwenen ?

Minister Jaak Gabriels : Dat is een bevoegdheid van minister Landuyt.

Minister Renaat Landuyt : Iedereen is het erover eens dat er elke dag jobs verloren gaan. De grote vraag is wat de regering daaraan doet.

Op het vlak van arbeidsbemiddeling en beroepsopleiding zijn er een aantal trends. Ten eerste zijn er herstructureringen bezig. Sommige sectoren vangen die relatief goed op, maar andere krijgen zeer zware klappen.

Een tweede grote tendens is dat de wereld aarzelt en de ondernemingen zijn niet geneigd om te investeren. Dat is ook voelbaar in Vlaanderen.

Ten derde stellen we vast dat jongeren het eerste slachtoffer zijn van de huidige situatie. Kansengroepen krijgen de eerste klappen.

We zetten het structurele beleid voort maar sturen het op een aantal punten bij. Arbeidsbemiddeling en beroepsopleiding waren vroeger vooral de taak van de VDAB; momenteel zijn veel organisaties gespecialiseerd in specifieke taken en nemen ook de gemeenten meer verantwoordelijkheid. We willen ervoor zorgen dat er binnen Vlaanderen een basisdienstverlening inzake arbeidsbemiddeling en beroepsopleiding is. Die wordt langs drie wegen aan de burger aangeboden : het centrale telefoonnummer, de website van de VDAB en de uitbouw van de lokale werkwinkels.

Voor dit alles waren er heel wat structuurhervormingen achter de schermen nodig. Zo zijn alle commerciële activiteiten van de VDAB gegroepeerd in een aparte vennootschap NV T-groep. Verder heeft de regering het voorontwerp inzake Jobsys goedgekeurd. We proberen tevens om de ervaringen in de lokale werkwinkels in een nieuwe reglementering op te nemen. Dat is nodig in het kader van de wetgeving op de privacy. In het ontwerp van decreet wordt duidelijk bepaald wat er wordt bedoeld met de zin in het regeerakkoord dat de VDAB zich meer moet concentreren op de regietaak. Arbeidsbemiddeling is een kwestie van regie door de VDAB en de uitbouw van de dienstverlening is een taak van de gemeenten.

De ervaringen in de lokale werkwinkels worden geformaliseerd in een wettekst die de continuïteit kan garanderen. We werken niet mee aan een privatisering van de VDAB. Die dienst is een garantie voor de basisdienstverlening in het kader van de arbeidsbemiddeling en de beroepsopleiding.

Wat gaat de regering specifiek doen in de gewijzigde economische omstandigheden? Aangezien vooral jongeren het momenteel moeilijk hebben, bestaat het risico dat er een nieuwe groep van langdurige werklozen ontstaat. We willen daarop inspelen met methodes die ertoe leiden dat bedrijven opnieuw mensen in dienst nemen en ook jongeren een kans geven.

Het systeem van de jobkaart impliceert dat bedrijven die aanwervingen doen, daarbij voor enkele maanden ondersteund worden. Jongeren worden opgeleid bij hun instap in het bedrijf en zo wordt hun gebrek aan ervaring gecompenseerd.

De ervaring met onder meer Sabena en Philips heeft geleid tot een interne structuurhervorming bij de VDAB. In iedere provincie zal extra personeel worden ingezet om in te spelen op de herstructureringen. We willen voorkomen dat mensen werkloos worden. De ervaren werknemers willen we zo snel mogelijk richten op de vacatures, onder meer in de knelpuntberoepen.

Het verbaast me dat we vandaag niet zo lang hebben stilgestaan bij de voorstellen van de sociale partners. Door het ontwerp van werkgelegenheidsakkoord zal het beleid van de regering, in essentie een lastenverlaging gepaard aan een nieuw sociaal beleid, kunnen worden voortgezet. De sociale partners geloven dat een lastenverlaging positieve effecten kan hebben op de werkgelegenheid. Ze menen ook dat men niet alleen aan de ondernemingen, maar ook aan de werknemers opleidingscheques moet geven. Als een opleiding in het voordeel is van de individuele werknemer, dan is ze ook in het voordeel van de economie. Men moet verder durven kijken dan het belang van het individuele bedrijf.

Bij het begin van deze legislatuur heb ik gezegd dat ik alles wilde doen om de Vlaamse bevoegdheden op dit beleidsdomein maximaal uit te putten. Deze intentie moet onderscheiden worden van mijn opvatting over een optimale bevoegdheidsverdeling tussen het regionale en het federale niveau.

Wat goed is voor Vlaanderen, is ook goed voor Wallonië. Dat blijkt uit de conflicten die ik heb gehad met mijn federale collega. Zo vertrokken van de vaststelling dat het federale systeem van startbanen regionaal moest kunnen gespecificeerd worden. Dat is nu mogelijk geworden. In het conflict rond het tijdskrediet verweet men ons dat we bepaalde premies voor arbeidsduurvermindering extra benadrukten. Dit systeem wordt nu veralgemeend voor heel België.

Men was het oorspronkelijk ook niet eens met het afsluiten van Vlaamse CAO's. Nu is dat een instrument geworden voor een debat tussen de sociale partners over het zogenaamde bijblijfrecht. Het middenveld meent dat de opleidingen niet louter mogen gericht zijn op het economisch belang van de individuele bedrijven, ze moeten de werknemers ook sterker maken om mee te evolueren in een veranderende economie. Het Vlaams CAO-decreet laat de Vlaamse overheid toe dergelijke sociale verworvenheden te honoreren, door ze kracht van wet te geven op Vlaams niveau.

In de zaak van de evenredige participatie had het Vlaams Parlement beslist dat dergelijke geschillen moesten worden gevoerd voor de arbeidsraad. Deze beslissing vond men onlogisch. Ik ga ervan uit dat het noodzakelijk was dit in een decreet op te nemen. Als men het later in een wet opneemt, dan is dat positief.

De jobkaart werd bestempeld als een vorm van misbruik van de socialezekerheidsuitkeringen. Het was de

bedoeling om er met extra premies voor te zorgen dat jongeren minder vaak een beroep doen op de sociale zekerheid.

We willen voorkomen dat jongeren oud worden in de werkloosheid. (*Applaus bij de VLD, sp.a, Agalev en VU&ID*)

De voorzitter : De bespreking is gesloten.

ONTWERP VAN DECREET

Facultatief protocol bij het Kinderrechtenverdrag

Algemene bespreking

De voorzitter : Aan de orde is het ontwerp van decreet houdende instemming met het facultatief protocol inzake de verkoop van kinderen, kinderprostitutie en kinderpornografie bij het verdrag inzake de rechten van het kind, opgemaakt in New York op 25 mei 2000.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Ramon, verslaggever, verwijst naar het schriftelijk verslag.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey : Onze verbintenis om de rechten van elk kind te eerbiedigen, moeten we elke dag opnieuw bevestigen.

Dank zij het decreet op het Kinderrechtencommissariaat en dankzij de kindeffectrapporteringen is het debat over de kinderrechten trouwens structureel ingebouwd in de werking van het Vlaams Parlement. Naar aanleiding van VN-wereldtop van vorig jaar rond kinderrechten en van het parlementair forum dat gelijktijdig werd georganiseerd, is gebleken dat het Vlaams Parlement een voorbeeldrol speelt waar het de opvolging van de kinderrechten betreft.

Bij de eerste conferentie in Stockholm en bij de conferentie van vorig jaar in Yokohama had Vlaanderen zijn voorsprong blijkbaar verloren. Nochtans moeten we een voortrekkersrol blijven spelen, ook in de internationale strijd tegen de seksuele exploitatie. We moeten niet alleen de verbintenissen naleven die we zijn aangegaan naar aanleiding van de wereldtop van vorig jaar, we moeten ook reageren op de opmerkingen en de aanbevelingen van het Comité voor de Rechten van het Kind. Het misbruik van kinderen moet maximaal worden bestreden.

Het facultatief protocol streeft naar een bestrijding van het seksueel misbruik van kinderen voor commerciële doeleinden. De landen die dit protocol ondertekenen, verbinden zich ertoe deze bepalingen op te nemen in hun strafwetten, inclusief de extraterritorialiteit.

Het Vlaams Parlement is moet dit protocol goedkeuren en – gezien haar bevoegdheden – ook de betrokken artikelen implementeren.

De minister stelde dat de commissie voor Buitenlandse Aangelegenheden niet de meest geschikte plaats is om het debat te voeren en verwees vooral naar de commissie voor Welzijn en Gezondheid en naar de commissie voor Onderwijs.

Bij de bespreking van het jaarverslag van de regering en van het Kinderrechtencommissariaat zijn we niet veel meer te weten gekomen over de implementatie van de verplichtingen van het protocol. Het is wel duidelijk geworden dat de coördinatie moet gebeuren op het federale niveau. Dit facultatieve protocol werd bij mijn weten echter nog niet goedgekeurd op het federale niveau.

Het is jammer dat de nationale commissie voor de Rechten van het Kind, die moet instaan voor de

coördinatie van de implementatie van dit protocol, nog niet werd opgericht. Minister Vogels zou trouwens beloofd hebben om onverwijld over te gaan tot het bijeenroepen van een werkgroep op Vlaams niveau, waarin ook het Vlaams Parlement en het Kinderrechtencommissariaat hun plaats zouden krijgen. Welke timing stelt de minister hier voorop ?

De tijd dringt. Tegen eind 2003 moet er een Belgisch actieplan opgesteld worden om de inhoud van dit protocol te implementeren. Binnen de twee jaar na de inwerkingtreding van het protocol moet de Belgische overheid ook duidelijk maken hoe de inhoud van het protocol zal worden geïmplementeerd in de Belgische wetgeving. En begin 2004 moet worden begonnen met de procedure van de vijfjaarlijkse verslaggeving over de implementatie van het protocol.

Het gerucht doet de ronde dat de Belgische overheid met het oog op de komende verkiezingen wil vragen of de verslagprocedure kan worden uitgesteld. Bovendien zou er niet langer sprake zijn van een Belgisch actieplan, maar van een regionaal en dus in UNO-termen Europees plan. Kan de minister deze geruchten ontkrachten en de federale overheid op haar plichten wijzen ? Het gaat hier duidelijk om Vlaamse bevoegdheden. Voor de opmaak van de begroting 2004 moeten we al een concreet plan opstellen om de inhoud van dit protocol in de praktijk te brengen, zodat hiervoor de nodige middelen kunnen worden uitgetrokken.

Ik reken op het engagement van de minister om werk te maken van een voortdurende sensibilisatie inzake het respectvol omgaan met kinderen. Wij zullen het ontwerp van decreet houdende instemming met het facultatief protocol volmondig goedkeuren. De minister kan alvast op onze medewerking rekenen. (*Applaus*)

Mevrouw Marijke Dillen : Het Vlaams Blok zal dit ontwerp van decreet steunen. De doelstellingen ervan worden door iedereen in dit parlement onderschreven. Het is betreurenswaardig dat het in 2003 nog nodig is aandacht te besteden aan deze tragische problematiek. Het is absoluut noodzakelijk een definitieve halt toe te roepen aan het misbruik en de uitbuiting van kinderen.

Dit geldt ook voor ons land. Het Dutroux-dossier, waarin de rechter tot groot onbegrip van de publieke opinie nog geen uitspraak heeft kunnen doen, toont aan dat kindermisbruik en kinderprostitutie ook hier voorkomen. Vlaanderen kan op dit vlak een voortrekkersrol spelen door een duidelijk actieplan op te stellen, zoals bepaald in dit protocol. Toch heeft het Vlaams Blok enkele bedenkingen bij dit ontwerp van decreet.

Het facultatieve protocol heeft zowel betrekking op bevoegdheden van de federale overheid als van de gemeenschappen. Het is jammer dat Vlaanderen niet zelfstandig kan optreden, aangezien de meeste bevoegdheden federaal zijn. Het sterkt ons alleen in ons streven naar een volledig onafhankelijk Vlaanderen. Er bestaat evenmin duidelijkheid over het overleg met de federale instanties.

Op 5 oktober 2001 heeft de Vlaamse regering zich geëngageerd om dit facultatief protocol bij prioriteit aanhangig te maken bij het Vlaams Parlement, dit om tot ratificatie te kunnen overgaan. Waarom staat dit ontwerp van decreet dan nu pas op de agenda van het Vlaams Parlement ?

Dit ontwerp van decreet heeft een aantal belangrijke gevolgen binnen de bevoegdheid Welzijn. Het is daarom jammer dat het niet werd besproken in de commissie voor Welzijn, maar in de commissie voor Buitenlandse Zaken. En wat is trouwens de rol van de minister van Onderwijs ? Het blijft gissen op welke wijze dit decreet op de verschillende domeinen zal worden toegepast.

De bevoegdheden van Vlaanderen zijn helaas beperkt, maar natuurlijk niet volledig onbestaande. Zo kan Vlaanderen wel maatregelen nemen op het vlak van de bescherming van onze kinderen tegen geweld en pornografie in de media. Ik wijs op het angstaanjagende probleem van kinderpornografie en kinderprostitutie op het Internet. De cijfers zijn onthutsend. Zo ontving de federale politie in 2001 maar liefst 12.000 klachten over kinderporno. De wettelijke bepalingen ontmoedigen de producenten van kinderporno duidelijk niet. Dagelijks komen er nieuwe sites bij, terwijl de politie niet over de middelen beschikt om hier daadwerkelijk tegen op te treden.

Ik roep iedereen op om de grootst mogelijke inspanningen te leveren en er bij de federale overheid op aan te

dringen om daadwerkelijk iets te ondernemen tegen deze vormen van kindermisbruik. (*Applaus bij het VB*)

Minister Mieke Vogels : Vlaanderen neemt het voortouw bij de ratificatie van dit facultatief protocol. Goedkeuren is eenvoudig, maar uitvoeren niet. Bij het verslag van 2002-2003 over de kinderrechten zullen we de implementatie en de resultaten van dit protocol reeds behandeld worden.

Vlaanderen zal ook aandringen om een werkgroep met de federale overheid op te richten voor de uitvoering van het protocol en de uitvoering van de afspraken van de kinderrechtenconferentie van New York. Het is mij niet bekend dat het federale niveau een en ander op de lange baan wil schuiven.

Vlaanderen zal een actieplan opstellen. Dat zal niet vertraagd worden door de onenigheid over de oprichting en de taken van een speciale commissie. De interministeriële conferentie over kinderen bestaat en kan een werkgroep oprichten om de werkzaamheden van de verschillende overheden te coördineren. Vlaanderen zal dus een voortrekkersrol spelen in deze materie.

De voorzitter : De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter : Aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet houdende instemming met het facultatief protocol inzake de verkoop van kinderen, kinderprostitutie en kinderpornografie bij het verdrag inzake de rechten van het kind, opgemaakt in New York op 25 mei 2000.

– *De artikelen worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen om 16 uur de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor deze voormiddag.

Wij komen om 15.15 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen. (*Instemming*)

– *De vergadering wordt gesloten om 14.49 uur.*

BERICHTEN VAN VERHINDERING

Boudewijn Laloo : gezondheidsredenen ;

Jacques Devolder, Jacques Timmermans : buitenslands ;

Luk Van Nieuwenhuysen : familieverplichtingen.

